

Rudolf Steiner Skolen i Nordsjælland
Kvistgård Stationsvej 2 A-B
3490 Kvistgård - tlf. 49 13 96 87
www.rss-kvistgaard.dk
kontoret.217020@rss-kvistgaard.dk

UNDERVISNINGSTOFFET FOR 4. KLASSE

RUDOLF STEINERSKOLEN I NORDSJÆLLAND 2007/2008

beskrivende undervisningens indhold, metode, hensigt og faglige mål

Hovedfagstimerne vil som periodeundervisning indeholde følgende:

Dansk

Formtegning

Geografi

Menneske- og dyrekundskab

Nordisk mytologi

Regning

DANSK:

Undervisningens indhold:

Læsning
Skrivning, herunder indføring i skråskrift
Recitation
Genfortælling og samtale
Grammatik

Metode:

Langt de fleste elever kan nu læse, med større eller mindre sikkerhed og i forskelligt tempo. Eleverne kommer til at fortsætte med læsebogen, de fik i 3. klasse, men der suppleres med andre tekster, eksempelvis fra den nordiske mytologi. Der vil blive læst op i klassen, både fælles og individuelt.

Et typisk læsestof for 4. klasse er molbohistorier og løgnehistorier á la Münchhausen. Historierne er oftest passende korte og overskuelige og handlingen beskriver et område, der er reelt og naturligt, men som alene på grund af den hæmningsløse overdrivelse eller manglende virkelighedsopfattelse bliver helt absurd, utroværdig og dermed lattervækkende.

Som eksempel på en løgnehistorie kan læreren fortælle om hvordan han i sine unge dage lærte sig at hoppe ned!

De første øvelser var at hoppe ned fra en sammenfoldet avis (!), derefter en (tyk) telefonbog, en skammel, spisestuebordet, garagetaget, første sal og sluttende med rundetårn.

Fra det latterligt enkle til det åbenlyst overdrevne og usande. Børnenes naturlige dømmekraft aktiveres og provokeres.

I løbet af året kommer eleverne også til at læse en – delvis valgfri – bog, fortrinsvis som hjemmearbejde.

I forbindelse med læsning og fremlæggelse af bogen, men også i forbindelse med andre læste eller hørte læsestykker, skal eleverne udtrykke egen forståelse for teksten.

Skrevne tekster på tavlen fra periodeundervisningen læses inden de skrives.

Kunsten at skrive dyrkes flittigt. Sproget er centralt for fordøjelsen af lærestoffet. Indholdet i den nordiske mytologi og beretningerne om de første danske sagnkonger er så spændende og handlingsmættet, at eleverne virkelig oplever, de har noget på hjertet, når de skal skrive om det hørte stof. At have meget at fortælle er en god forudsætning for at have lyst til at skrive. Eleverne kommer til at skrive tekster fra

fortællestoffet, enten som afskrift fra tavlen, som diktat eller som en første begyndelse på selvstændig skriftlig formulering.

Skrivning af egne små vers eller digte, hvor eleverne oplever at skulle bruge sproget på en anden måde end i de prosaiske tekster, kommer også på tale.

Retskrivningen får en mere fremtrædende plads. Der øves enkelte regler og der iagttages fra de tekster klassen læser, da almindelige stavefejl ofte minimeres gennem øget læsning (hvis den kombineres med opmærksomhed).

Eleverne er nu blevet så fortrolige med de små og de store bogstaver, at en sammenhængende skrift, for klassens vedkommende skråskrift, kan påbegyndes. Skriveøvelserne begynder med blæk og gåsefjer, senere et penneskaft med forskellige hoveder (kalligrafipenne) og endelig med en moderne fyldepen.

Der øves forskellige skrifttyper, som både træner formelementet i skrivning og hjælper børnene til at forme og danne deres egen skrift.

I undervisningen med at øve skriften, er det vigtigt at skriften ikke for hurtigt bliver mekanisk og dermed fastlåst i en bestemt form, betinget af bevægelsen i håndledet, håndens greb om skriveredskabet eller lign.

Først skal øjet forme bogstavet og derpå følger hånden efter. Hånden skal følge den form, øjet har forudgrebet. Der skal rettes opmærksomhed på, at en sammenbinding af bogstaverne ikke ufrivilligt fører en skødesløshed med sig.

I løbet af 4. klasse bliver skråskriften den benyttede skrift, som med tiden vil udvikle sig til en personlig håndskrift.

Recitation i 4. klasse er kendetegnet ved mange vers og digte med allitterationer, dvs. bogstavrim eller stavrim. Stavrim kan fremhæve betydningsfulde ord og giver teksten en karskhed og tyngde. Havamal, vikingernes visdomsord, og lignende tekster er kendetegnet ved mange bogstavrim. Ved fremførelsen af sådanne lange vers stemples ofte samtidig med allitterationerne for at fremhæve rytmen.

De nordiske gude- og heltesagn udgør en meget stor del af fortællestoffet. Eleverne genfortæller det hørte den efterfølgende dag. Samtidig samtales der om fortællestoffet eller andre relevante emner.

Det gennemgåede stof fra 3. klasse om verber/udsagnsord, substantiver/navneord og adjektiver/tillægsord repeteres.

Det nye stofområde i grammatik er verbets tider: nutid, fremtid og datid samt før nutid. Eleverne får måske også kendskab til intetkøn og fælleskøn, præpositioner/forholdsord og personlige pronominer/ stedord. (I 5. klasse lærer eleverne alle ordklasser.)

Undervisningens hensigt:

Efterhånden som der opøves en vis læseerfaring, oplever barnet den selvstændighed i tilegnelsen af skriftligt stof, som er et væsentligt element ved læsningen.

Beskæftigelsen med eksempelvis løgnehistorier har til hensigt at styrke elevernes realitetssans og også give børnene den erfaring, at man ikke blindt og ukritisk kan tro på autoriteter, hvad enten autoriteten er læreren, den adelige greve von Münchhausen eller andre.

Arbejdet med de mange skrifttyper hjælper barnet på vej i den langsomme og modnende proces det er, at forme sin egen skrift. Et seriøst arbejde med skrift/håndskrift er meget udviklende for den personlige karakterdannelse

Vers med allitterationer følger ikke en metrisk rytme med rim, som det i øvrigt kendes fra mange vers, børnene har sagt i løbet af deres skoletid. Rytmen opstår alene gennem bogstavrimene, og at skulle følge en sådan rytme kræver, at man kan forlade den musiske rytme til fordel for en sproglig lydæssig rytme. Bevidstheden skal skifte fokus.

Stavrim formår i særlig grad at gribe menneskets vilje. De gentagne konsonantlyde bringer et ordnende element ind i børnenes aldersgivne situation, der viser en tydelig selvbevidst distance til omgivelserne.

Samtale er en kunst, der kræver lang øvelse. En meget væsentlig forudsætning for en god samtalekultur er både at kunne tale, lytte og forstå for derigennem at kunne skabe og forme relationer mellem mennesker. I klassen øves til stadighed denne kompetence.

Faglige mål:

Ved slutningen af skoleåret skal børnene kunne

læse en tekst højt

læse alderssvarende tekster indenad

skrive en tekst fejlfri af fra tavlen

skrive sammenhængende skrift/skråskrift

formulere en enkel skriftlig tekst

recitere alene og i kor

genfortælle en hørt tekst

kende verbets almindelige tider.

FORMTEGNING:

Undervisningen indeholder:

krydsende/gennemskærende mønstre

flettede mønstre

formforvandlinger

ændring af formretning, eksempelvis horisontal til rund og vice versa

Metode:

Ved formtegning med krydsende linjer tegnes ofte synlige, men svage, hjælpelinjer, hvori figuren kan indeholdes. Selve figuren tegnes svagt med en lys farve, og derefter tegnes linjer, der krydser skiftevis over og under, med en stærkere farve. Det kan være en udfordring for formsansen at tegne en figur med vævende linjer uden at bruge hjælpelinjer.

Flettede mønstre kan øves med forskellige farver til hver ”tråd”. Mestrer man fletning med tre tråde, er det som oftest ikke vanskeligt at forøge mængden af tegnede tråde.

I formforvandlinger ændres en figur ved at kræfter påvirker det i bestemte retninger: I en trekant, der presses udefra, vil siderne bøjes, skære hinanden og til sidst blive en cirkel! Ved formforvandlingsøvelser, hvor flere forvandlinger vises som en ”tegniserie”, kan eleverne selv udfylde de manglende former mellem de synlige, viste former.

En enkel figur (fra de første klasser) eksempelvis en horisontal linie med løbende, åbne ottetaller, kan ændres til en blomsterlignende figur, hvis figuren tegnes ind i en cirkel. Det er vigtigt, at papiret ikke drejes efterhånden som tegningen skrider frem. Ved at fastholde papiret i samme vinkel øves evne til at tegne en figur i forskellige positioner eller udgangspunkter.

Undervisningens hensigt:

Flettede og vævede mønstre involverer tænkningen, og udvikler en skarpsindig, uintellektuel tænkning. Grækerne, som udviklede en gryende bevidst tænkning, havde Pallas Athene som gudinde for visdommen. Hun var samtidig gudinde for spinding og vævning.

Sammenhængen mellem tænkning og ”vævning” genfindes i mange sproglige vendinger: tankeprocessen er en tråd vi kan følge (med mindre vi allerede har tabt tråden!), vi har tankespind, der ikke har rod i realiteterne, for når mange tanketråde skal samles, kan de ikke løbe i forskellig retning, men må ”holde hinanden oppe”, væves ind i hinanden.

Figurer, der skifter retning, stimulerer fleksibilitet i tænkningen og styrker forestillingsevnen.

Generelt kan man sige, at formtegningens fundamentale karakteristik er den kunstneriske betydning fagene har for en styrkelse og helende indflydelse på børnenes indre kræfter, så børnene bringes i stand til at imødekomme moderne krav. Formtegningsøvelser virker stimulerende og styrkende på livskræfterne og kan betragtes som en terapeutisk hjælp mod forhærdelse.

Faglige mål:

Ved skoleårets slutning skal eleverne kunne tegne en figur ved at væve linjerne skiftevis over og under hinanden tegne enkle fletmønstre

GEOGRAFI:

Undervisningens indhold:

Geografisk beskrivelse af skolevej samt et eller flere områder i skolens omegn.

Korttegning af f. eks. klasseværelse og skoleområde

Kortlæsning af et mindre område

Geografisk beskrivelse af Danmark

Tegning af Danmarkskort

Metode:

Præfikset geo- betyder jord og –grafi har forbindelse til det at tegne, og den første geografiundervisning har da også til opgave at give børnene den første mere bevidste øvelse i at beskrive jorden.

Der startes med en iagttagelse, beskrivelse og (kort)tegning af den nære omegn: børnenes eget værelse og hus, klasselokalet, skolens område eller lignende. Derefter et lokalt, geografisk interessant område, gerne med en mulighed for gennem vandring at iagttage terrænet ved at følge et vandløb. Man kan også undersøge en by fra et højt tårn, se byen fra oven og udpege byen og dens omegns karakteristiske kendetegn i form af højdedrag, kyster, vandløb, bygninger, fjorde, næs eller hvad der måtte være.

Eleverne skal selv udfærdige små kort eller skitser over et område og derved få en fornemmelse for at føre et geografisk område ned som grafisk billede, gerne med symbolbeskrivelser.

Der øves også at læse et overskueligt allerede tegnet kort over et mindre område og dermed forstå at føre et grafisk billede over til virkeligheden.

I klasseværelset kan der laves små praktiske øvelser: Fire personer står i en kreds, gruppen har en bold og den, bolden kastes til er midlertidig passiv, den kastende siger "højre" eller "venstre" og de tre andre bevæger sig i den allerede eksisterende trekant i den nævnte retning. (personer med bolden regnes ikke med!). Straks derefter kastes bolden til en ny person.

Dette giver en hurtig omstilling til nye retninger.

Derefter beskrives Danmark med de forskellige områders egenart: landbrug, byer, skovområder, fiskeri, øer mm. Det skulle gerne fremgå hvordan de enkelte erhverv er placeret meningsfuldt i forhold til landskabet og dermed give børnene en elementær forståelse mellem landskab og menneske. Ud fra dette tegnes det første Danmarkskort. Den naturgeografiske forståelse arbejder med en koncentrisk metode, hvor vi arbejder os ud fra vort eget geografiske centrum.

I geografi lærer eleverne også, gennem en betragtning af solens gang over himlen, om verdenshjørnerne.

Undervisningens hensigt:

Geografiundervisningen skal vække verdensinteressen i barnet ved på sigt gennem skoleårene at få undervisningen til også at omfatte geologi, flora, fauna, historie, økologi, klima, menneskeligt arbejde, erhvervsforhold og andet i betragtning.

Geografiundervisningen har også til opgave at gøre børnene fortrolige med verden ved at gennemskue grundlaget for dagligdagen.

Gennem den første geografiundervisning, hvor man beskæftiger sig med den nære omegn udvikler børnene rumfornemmelse, og lærer at udvikle sansen for at føre en rumlig virkelighed ned på et to-dimensionelt plan. Eleverne lærer gennem de første beskrivende iagttagelser at vurdere indbyrdes afstande og størrelsesforhold samt bestandig at skulle forholde sig til nye retninger/verdenshjørner. Eleverne skal føres ind i et bevidst forhold til den rumlige verden.

Faglige mål:

Efter geografiperioden skal eleverne:

kunne finde verdenshjørnerne

gennem egne iagttagelser kunne tegne et kort over et mindre område

kunne læse og orientere sig i et mindre område ved hjælp af et enkelt udarbejdet kort

kende hovedlinjerne i Danmarks geografi

MENNESKE- OG DYREKUNDSKAB

Undervisningen indeholder:

Beskrivelse af mennesket og dets opbygning

Beskrivelse af dyreriget

Betragtninger af forskelle og ligheder mellem menneske og dyr

Metode:

Indledningsvis beskrives mennesket ud fra sin åbenlyse tre-delning i hoved, torso og lemmer. De tre områders funktion beskrives: det rolige, runde hoved øverst, der sanser og iagttager, maven der fordøjer maden, som nærer og styrker hele kroppen, lemmerne, hvis opgaver er forskellige: benene, der bærer resten af kroppen og armene, som hænger frit bevægelige med hænderne som redskab til utallige funktioner. Der samtales om emnet og læreren sammenfatter elevernes iagttagelser.

Betragtningen af mennesket skal være en port til forståelsen af menneske-, dyre- og (i 5. klasse) planteriget.

Når mennesket er forsøgt beskrevet kommer turen til dyrene. Børn hører altid gerne om dyr, og allerede fra de første klasser har eleverne gennem eventyr, natursagn, fabler og små fortællinger hørt dyrene beskrevet.

Nu forsøger man at beskrive dyr, hvis levevis og funktioner særligt karakteriseres ved deres "lighed" med det menneskelige hoved. Derefter dyr, der mere har kropskarakter og endelig ser man på, hvor lemmerne fuldkommengør sig.

Undervisningens hensigt:

Når et naturrige beskrives skal man aldrig undlade at tage mennesket med, for i mennesket forenes alt, der sker i naturen.

4. klasse er der kommet to nye indslag i undervisningen: hjemstavns-lære/geografi og menneske- og dyrekundskab/biologi. Fagene kræver den evne hos børnene, at de formår at stille sig betragende overfor faget. Ikke som tidligere, hvor det næsten smeltede sammen med faget. Eleven skal være fornemmede og følsom, dog endnu uden at det helt tydeligt reflekterer: her er jeg, - der er sagen, jeg beskæftiger med med.

Børnene har en stærk trang og kraft til glæde ved nye oplevelser. Midlet til at få denne glæde til udtryk er skønhed.

Måden omverdenen betragtes på, stilen, der bruges ved fortællinger, opgavernes indhold, sangenes melodiføring.....barnet skal mødes med skønhed. Ikke kun i det kunstneriske i snæver betydning, men i hele undervisningen og mødet med børnene.

Hvor det i de tre første år af barnets 2. syv-års-periode var viljen, der blev appelleret til, bliver det i 4. og 5. klasse skønheden og i 6.- 8. klasse en kraftigere styrkelse af det tankemæssige.

Faglige mål:

Ved periodens slutning skal eleverne kunne beskrive karakteristika ved flere dyr, herunder et selvvalgt dyr nævne forskelle og ligheder mellem menneske og dyr

NORDISK MYTOLOGI

Undervisningen indeholder:

Sagn, beretninger og fortællinger fra den nordiske mytologi
Uddrag fra Eddaen i versform
Fortællinger fra den før-historiske Danmarkshistorie
Beretninger om skik og brug fra dagligdagen i vikingetiden
Skuespil om et emne fra den nordiske mytologi

Metode:

Den nordiske mytologi med dens væld af viljestærke fortællinger udbredes som et billede for børnene: Jordens tilblivelse, vanerne og aserne, herunder de mange kraftfulde og dramatiske fortællinger om gudernes bedrifter sluttende med jordens undergang (ragnarok). Historierne fortælles, som de beskrives i Eddaen, og der tydes og fortolkes ikke.

En skikkelse som Loke, der snart ”holder med” den ene, snart med den anden af aserne, beskriver jo blot tænkningen som åndelig kraft, der står til rådighed for det gode eller det onde, men ikke har en selvstændig moral at skulle forholde sig til. Overfor børnene står en sådan historie dog blot som en – givetvis fængslende - historie, som kan modnes og leve videre i børnenes sind indtil de på et senere tidspunkt i livet kan hente billedet frem igen til brug for deres egen dannelse af livserfaringer og mål i livet.

Senere følger også fortællingerne fra den før-historiske Danmarkshistorie (eller ”den ældste tid”, som Saxo fra Absalons tid kalder det): Skjoldungerne, Sigurd Fafnersbane, Vølund smed, Amled, Stærkodder med flere.

Vikingetiden med dens daglige gøremål bliver også en del af undervisningen. I slutningen af skoleåret vil det være oplagt at tage et par dage til Trelleborg for at leve en kort tid i vikingernes dagligdag.

I løbet af skoleåret vil klassen opføre et skuespil med motiv fra den nordiske mytologi.

Undervisningens hensigt:

Fortællestoffet i 4. klasse beretter i lighed med 3. klasses fortælling fra det gamle testamente en skabelsesmyte. Det uerstattelige i den nordiske mytologi ligger dog ikke så meget i et nyt verdensbillede med en ny skabelsesberetning, men i fremstillingen af verdens, gudernes, naturkræfternes og menneskets udviklingsprocesser.

Kun i Eddaen beskrives ragnarok, gudernes undergang eller mere præcist: den gamle oversanselige bevidsthed eller klarsyn, som ved ragnarok fortoner sig og hendør. Beskrivelsen af menneskets efterhånden mere og mere tilslørede drømmebevidsthed, hvor Balder, gudernes lys og sendebud ikke længere er til stede, skildrer en bevidsthedsforandring i menneskets historie, som børnene nu medoplever i deres individuelle biografi.

Børnene kapper navlestrengen over til den åndelige verden, som ikke længere virker så kraftigt på børnene som den gjorde de første tre år, i den første syv-års-periode og stadig gjorde de første to til tre skoleår.

Eddaen beretter om disse forløb uden nogen benægtelse, angst eller svaghed.

Gudeverdenens hendøen fremstilles blot som kendsgerning, både forandringerne i menneskets verden og i gudeverdenen: hvad der skal ske, må ske. Det er følgen af tidligere handlinger.

Eddaens billedsprog er fyldt af konsekvens, og ved slutningen beskrives uden sentimentalitet en ny verdens begyndelse. Vejen derhen er mulig og den bliver gået uden jamren og beklagelser.

Efter 3. klasses Rubiconproces er bekræftelse og opmuntring et væsentligt grundelement i 4. klasse, hvor børnene har en stærk opfattelse af deres individualitet.

Faglige mål:

Ved skoleårets slutning skal eleverne være i stand til at kende og fortælle hovedtrækkene i den nordiske mytologi i begrænset omfang kende til forhold i vikingetiden

REGNING:

Undervisningen indeholder

skriftlig regning med alle fire regnearter
mundtlig regning/hovedregning
regning med vægt- og længdemål
brøkregning

Metode:

Der øves regnestykker i de fire regnearter. Eleverne skal også opnå erfaring i at skrive regnestykker hensigtsmæssigt op: i additions- og subtraktionsstykker skal enere, tiere osv. placeres under hinanden, divisionsstykker skal ikke have så meget plads i "bredden", men mere i "højden" osv.

Disse forhold skal der tages hensyn til når regnestykker skal fremstå overskuelige og tydelige på en side.

I 3. klasse blev eleverne gjort bekendt med vægt- og længdemål. I 4. klasse skal der øves små regnestykker med målene, gerne livsnære stykker hentet fra dagligdagen. Først i 5. klasse udvides vægt-, længde- og rummål til omregning i hele decimalsystemet.

Der øves jævnligt små hovedregningsstykker, også i forbindelse med den skriftlige regning, for at kontrollere om et resultat virker sandsynligt.

Brøkgregning er det nye stof i regneundervisningen og udgør en væsentlig del af regneundervisningen. Brøkgregningen introduceres meget billedmæssigt og eleverne præsenteres for stambrøker, ægte og uægte brøker samt forkortelse og forlængelse af brøker. Enkle additions- og subtraktionsstykker med brøker forekommer også.

Regning er stadig konkret forbundet med virkeligheden. Den er endnu ikke blevet et øvelsesfelt i abstrakt tænkning, som matematik på glimrende vis kan benyttes til senere i skoleforløbet.

Undervisningens hensigt:

Efter at børnene endegyldigt har forladt den "tidlige" barndom i 3. klasse og betragtet omverdenen med en mere opvågnet Jeg-bevidsthed bliver denne egenskab i 4. klasse fortættet. En ny evne dukker op i børnenes sjæl, som netop benyttes i forbindelse med brøkgregningen: at have et forbindelsespunkt, der opleves som en enhed, der kan holdes fast og deles op.

Brøkgregning indføres, når børnenes sjæl "går i to", når børnene oplever deres individualitet. Dette sker tydeligt i 4. klasse, hvor den nordiske mytologi netop fokuserer på de stærke individualitetskræfter.

At bringe orden i regnestykker gennem en overskuelig opstilling – og ved i det hele taget at regne stykkerne ud og derved komme til et ordnet og enkelt overskueligt resultat er med til at bringe orden i børnenes indre.

Faglige mål:

I slutningen af skoleåret skal eleverne være i stand til at regne i alle fire regnearter med flercifrede tal
kunne omregne og regne med enkle stykker i vægt og længde
hovedregning på et alderssvarende niveau
beskrive brøker
regne enkle stykker med brøker

FREMMEDSPROG**Undervisningen indeholder:**

Recitation
Samtale, dialog
Skrivning
Grammatik
Læsning
Skuespil

Metode:

Siden de første klasser har eleverne reciteret i fællesskab. I 4. klasse vil eleverne stadig recitere i kor, men kommer også til at recitere alene, måske et digt, der gives dem eller de vælger som deres "personlige" vers. De skal kunne sige indøvede tekster med god og sikker udtale uden at lade sig bære af fællesskabet i en recitation.

Eleverne begynder at kunne føre enkle samtaler. Samtaler eller dialoger kan også med fordel øves med en fælles grundopbygning, hvor enkelte ord/betydninger udskiftes. Gennem små grammatiske ordlege kan der øves entals- og flertalsformer, verbets bøjning i person og tal mm. Ligeledes kan ordforrådet udvides gennem øvelse af særlige områder: dyr, familie, frugter, beklædning mm.

For et oparbejde forståelse for det talte sprog vil eleverne høre små fortællinger og lignende på fremmedsprog. Handlingen vil først blive fortalt i et enkelt sprog på dansk, enkelte ord eller udtryk vil blive forklaret, derefter vil klassen høre fortællingen på engelsk/tysk og endelig vil der blive en kort sammenfatning på dansk.

I 3. klasse har klassen skrevet flere små vers og tekster i deres hefter. Dette arbejde fortsættes, blandt andet med de sange vi kommer til at synge, små tekster fra dagligdagen, men også lidt grammatik, eksempelvis de sproglige lovmæssigheder, der er lært på modersmålet. De tre ordklasser: verber, substantiver og adjektiver, som

klassen lærte i 3. klasse på dansk vil i 4. klasse blive gennemgået og skrevet på engelsk og tysk.

I 4. klasse tages der for alvor fat på læsningen. Klassen får små læsebøger, udarbejdet særligt til dem, med tekster, de allerede kender og har lært (men ikke set på skrift), men læsebøgerne vil også indeholde nyt stof.

Det vil blive klart, hvor forskellig engelsk og tysk er med hensyn til tilegnelse – og (op)læsning - af en skrevet tekst: tysk er forholdsvis enkelt at læse, da udtalereglerne er enkle, entydige og klare, hvor imod man på engelsk altid er nødt til at vide på forhånd hvordan et ord udtales for at kunne læse en tekst.

Læsebogen er en forberedelse til de første små trykte bøger klassen senere vil komme til at læse, fortrinsvis med stof hentet fra landets børnelitteratur.

Det vækker altid glæde hos børn at arbejde med skuespil i en eller anden form. I skuespil er der rig mulighed for at den enkelte gennem sine replikker kan øve tydelighed og selvstændighed i sproget, en evne, der lægges meget vægt på fra 4. klasse og fremefter.

Undervisningens hensigt:

Overordnet set er det undervisningens hensigt at vække interesse for fremmedsproget og den kultur, der knytter sig til det. Gennem fremmedsprog kan der skabes en positiv attitude overfor andre kulturer og eleverne kan derigennem opnå et andet perspektiv til ens egen kultur og ens eget sprog.

Tysk- og engelskundervisningen skal ikke alene begrænse sig til en rent nyttemæssig værdi: at kunne klare sig på det fremmede sprog. Der skal også formidles oplevelser af sprogets og landets egenart og dets kultur, så bevidstheden om verden rundt om os øges, samtidig med at eleverne udvikler deres rent sproglige færdigheder.

Faglige mål:

I slutningen af skoleåret skal eleverne kunne
recitere flere vers på engelsk og tysk, alene og i fællesskab
føre enkle samtaler
forstå enkle beskeder og oplæste tekster
læse små tekster
udtale fremmedsprogene tydeligt og forståeligt

MUSIK

Undervisningen indeholder:

flerstemmig sang, herunder kanons
spil på blokfløjte, både sopran-, alt- og tenorblokfløjte
udøvelse af flerstemmig musik på blokfløjte
nodelære
solmisation
lytteøvelser
folkedans

Metode:

Som de foregående år synges kommende uges morgensang dagligt enstemmigt i klassen.

Klassen har i 3. klasse sunget kanons, nu fortsættes der med to- og evt. tre-stemmige satser.

Solmisation, eftersyngning ved håndtegn, dyrkes stadig. Sværhedsgraden øges, og er en god forberedelse til en senere prima vista-sang (afsyngning af ikke-kendt melodi ved læsning af nodebillede).

Gennem forskellige lytteøvelser arbejdes der med koncentration og opmærksomhed og dermed en større inderliggørelse af de musikalske elementer.

Der øves efterspilning af forespillede fraser og små melodier, eleverne lærer at lytte på forskellen mellem dur og mol, der øves spejlinger, så en musiklinie der spilles trinvist op skal spilles trinvist ned. Senere øves også med spring. Eleverne kan lære at genkende enkelte intervaller og benævne disse.

Alle eleverne har valgt et symfonisk instrument, som de modtager individuel undervisning på. I løbet af året vil eleverne få mulighed for at spille for kammeraterne på deres instrumenter og måske kan der blive mulighed for lidt sammenspil i velegnede grupperinger.

Klassens sammenspil på blokfløjte fortsættes og udvides.

Alle elever spiller sopranblokfløjte, men elever der ønsker forandring og udfordring kan spille alt- eller tenorblokfløjte. Ved at inddrage dybere instrumenter skabes en ny klang og repertoiret kan udvides betydeligt.

I 3. klasse lærte eleverne små melodier ved efterligning og støttede sig så senere til et nodebillede.

Eleverne kender tonernes navne og deres placering på blokfløjten, men skal nu lære tonernes placering på nodelinjerne. Siden hen skal klassen introduceres til kunsten at

læse rytmer, så de kan blive i stand til i en vis udstrækning at kunne tilegne sig en melodi ud fra et nodebillede.

For at skabe afveksling er det altid forfriskende og muntert for klassen at danse folkedanse fra mange lande. I geografiperioden lægges særlig vægt på de danske folkedanse.

Undervisningens hensigt:

Når klassen har lært lidt elementær nodelæsning vil de kunne opleve den samme selvstændighed i tilegnelsen af ikke-kendte musikstykker, som de oplever gennem tilegnelsen af nye tekster: nemlig at den erhvervede færdighed gør dem uafhængige af andres hjælp og gør dem i stand til at bruge deres selvstændige kunnen på en konstruktiv måde.

De fleste elever er nu kommet til en god beherskelse af blokfløjten, de har således gennem jævnlig øvning, altså en vedvarende skoling i viljen, oparbejdet egne evner og færdigheder på det område. Samtidig øver de sig i at få deres egen stemme til at fungere meningsfuldt med de stemmer, de hører fra de øvrige musicerende.

At udøve musik kræver lydhørhed og opmærksomhed og lægger dermed grunden for at øve social indlevelse og tilpasning.

Faglige mål:

I slutningen af skoleåret skal eleverne kunne
synge flerstemmige sange
spille flerstemmige satser for blokfløjte
læse et enkelt og ukompliceret nodebillede
høre og benævne enkelte intervaller
synge enkle diatoniske melodier efter solmisation
danse et udvalg af folkedanse

Agnete Fredslund, juli 2007

(NB: Pensumbeskrivelsen indeholder kun de fag jeg selv underviser klassen i.)